

Від головного редактора

2012 — рік виборів до Верховної Ради України, події, що викликала неабиякий інтерес з боку різних політичних та громадських структур нашої держави, широкої громадськості. Це зумовлено також і черговою зміною закону про вибори народних депутатів, загостренням політичної конкуренції та певними змінами суспільної думки в країні.

Це число журналу "Світогляд" читачі побачать, коли вибори до Верховної Ради України завершаться. Тим цікавіше звернути Вашу увагу на думку, яку я, здається, запозичив у когось із суспільствознавців: **Суспільство, яке втрачає свою національну ідентичність та свій соціокультурний стрижень, приречене до втрати свого потенціалу вже у середньостроковій перспективі.** Попри всі наші розбіжності та негаразди нам, громадянам України, незалежно від своїх симпатій до політичних партій, необхідно вести **діалог про майбутнє України.** Зокрема, маємо розглянути та визначитися з відповідями на такі запитання:

1. Як ми далі разом житимемо на сході та заході, півночі та півдні?

2. За рахунок чого ми житимемо, зміцнюючи нашу державу та задовольняючи соціальні потреби її громадян?

3. Як будемо вчити молоде покоління жити, працювати та поважати один одного?

Дозволю собі побіжно розказати читачам журналу, як я йшов у депутати Верховної Ради УРСР більше 20 років тому (з книги "Земле тяжіння".—Київ: ГАО НАН України, 1999 р.):

"В кінці 1989-го і на початку 1990-го років розбухалося море виборної стихії до Верховної Ради України. Ще існував радянський режим, ще важко пробивалися паростки нового, але... вже запахло грозою. Комуністичні лозунги ставали все менше популярними. Мітингова демократія набирала все більше сили. Йшло висування кандидатів у народні депутати УРСР. Цей процес не оминув і ГАО НАН України. Серед найзапекліших "критиканів" всіх і вся були *Адам Юхимук* (недавно після скандалу в АН УРСР переведений на роботу в ГАО), *Леонід Шульман*, *Олександр Мороженко* та інші. Діставалося і мені як директорові ГАО і людині "системи", як мене характеризував *Л. Шульман*. В цьому була частка правди, — я старався використати цю систему як тільки міг і для особистої наукової кар'єри, і для розбудови ГАО. Чого гріха таїти, і академіком я, можливо, не став би, не будучи людиною "системи". Я добре знав долі тих, хто не йшов в ногу з системою в 1960-ті роки, — *І. Світличного*, *І. Драча*, *І. Дзюби* та інших шістдесятників. Мене в ті часи рятувало те, що я був представником точних "деполітизованих" наук.

Тому, коли в ГАО висунули кандидатами в депутати *Л. Шульмана* й *А. Юхимука*, я вирішив також балотуватися по Голосіївському виборчому округу. Відверто кажучи, я переоцінив свій вплив на колектив ГАО і не підготувався до цієї справи. Мені здавалося, що всі знають, що практично може зробити Шульман чи Юхимук і що зробив чи роблю я. Збори в ГАО проходили бурхливо, в два тури. В результаті я програв — кандидатом у народні депутати був обраний А. Юхимук. Тепер, коли я пишу ці рядки, я зовсім по-іншому оцінюю цю передвиборну суєту. А тоді... Мені було боляче усвідомлювати, що мене, котрий так багато (здавалося мені!) зробив для ГАО, колектив не підтримав. Це був гіркий, але корисний урок.

Напевно, про цю справу дізналися мої колеги з Київського відділення ВАГО і вирішили висунути мене кандидатом у депутати по Артемівському виборчому округу м. Києва. Після декотрих вагань, я дав згоду та оформив відповідні документи.

Після реєстрації я дізнався, що нас виявилось більше 10 на одне місце. Серед кандидатів були такі відомі прізвища у Рухівських колах як *Лариса Скорик*, *Дмитро Поїзд* та інші.

Я поставився до справи виборів скоріше як науковець, а не як людина, що прагне, щоб її обрали. Мені було вкрай важливо відчувати дух часу, зрозуміти настрої людей і самому визначитися в цей історичний момент. Моє звернення до виборців відображало ці мої почуття. Як і слід було чекати, вибори я програв, але мій виграв полягав у зустрічах з виборцями в КВІРТУ, Вищій партійній школі та інших установах; спілкуванні з новим поколінням українських політиків, що рішуче рвалися до влади; поступовому розумінні того, що діється у нашому суспільстві.

Я навіть був приємно здивований, що практично не займаючись агітацією, я виявився за числом поданих за мене голосів десь посередині списку кандидатів у народні депутати України по Артемівському виборчому округу № 1... Пізніше мені доводилося не раз зустрічатися з *Ларисою Скорик*, яка стала Народним депутатом від цього округу, і згадувати ті передвиборні баталії, які відбувалися на початку 1990-х років. Сьогодні, коли я пишу ці рядки, всі ці події сприймаються по-іншому, з позицій історичної перспективи. Це були перші ознаки "оксамитової" революції в СРСР..."

Дуже швидко промайнули ці 22 роки.

Чи навчилася суспільство обирати достойних?

І що чекає нас наприкінці 2012 року?

